

SPRAWOZDANIE
Z REALIZACJI ZADAŃ
INSPEKCJI WETERYNARYJNEJ
NA TERENIE WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO POWIATU NYSKIEGO
W ROKU 2024

Nysa, 2025 rok

Informacja

z działalności Powiatowego Inspektoratu Weterynarii

w Nysie za 2024 r.

Na podstawie ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej (Dz.U. 2022 poz. 2629) Inspekcja Weterynaryjna realizuje zadania z zakresu ochrony zdrowia zwierząt oraz bezpieczeństwa produktów pochodzenia zwierzęcego w celu zapewnienia ochrony zdrowia publicznego.

W myśl art. 5 ust.1 pkt. 3 organem Inspekcji jest Powiatowy Lekarz Weterynarii, jako kierownik Powiatowej Inspekcji Weterynaryjnej wchodzącej w skład niezespólonej administracji rządowej.

Do zakresu działania Powiatowego Inspektoratu Weterynarii w Nysie należy zapobieganie chorobom zakaźnym zwierząt i ich zwalczanie, nadzór nad jakością zdrowotną produktów pochodzenia zwierzęcego, nadzór nad dobrostanem, nadzór nad paszami i ubocznymi produktami pochodzenia zwierzęcego, kontrola identyfikacji i rejestracji zwierząt, a w szczególności:

1. profilaktyka i zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt,
2. badanie zwierząt rzeźnych i ich mięsa, mięsa zwierząt łownych oraz innych zwierząt przeznaczonego do spożycia przez ludzi,
3. sprawowanie kontroli nad przestrzeganiem warunków weterynaryjnych w podmiotach nadzorowanych,
4. sprawowanie nadzoru nad jakością zdrowotną środków spożywczych pochodzenia zwierzęcego,
5. sprawowanie nadzoru nad obrotem zwierzętami i produktami pochodzenia zwierzęcego,
6. sprawowanie nadzoru nad jakością zdrowotną pasz,
7. kontrola występowania pozostałości chemicznych i biologicznych, leków oraz skażeń promieniotwórczych w tkankach zwierząt, środkach spożywczych pochodzenia zwierzęcego oraz środkach żywienia zwierząt,
8. sprawowanie nadzoru nad zdrowiem zwierząt przeznaczonych do rozrodu oraz nad jakością zdrowotną materiału biologicznego,

9. sprawowanie kontroli nad przestrzeganiem zasad identyfikacji i rejestracji zwierząt oraz kontroli ich przemieszczania oraz zasad wzajemnej zgodności.

Struktura zatrudnienia w PIW Nysa

Organizację powiatowych inspektoratów weterynarii określa Zarządzenie Nr 9 Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 4 kwietnia 2022r. w sprawie organizacji wojewódzkich, powiatowych i granicznych inspektoratów weterynarii (Dz. Urz. Min. Rolnictwa i Rozwoju Wsi nr 3, poz. 3 z późn.zm), które zostało wdrożone w Powiatowym Inspektoracie Weterynarii w Nysie Zarządzeniem Powiatowego Lekarza Weterynarii nr 9/2022 z dnia 01 sierpnia 2022 roku.

Powiatowym Inspektoratem Weterynarii w Nysie kieruje Powiatowy Lekarz Weterynarii będący jednocześnie Kierownikiem Powiatowego Inspektoratu Weterynarii. W przypadku nieobecności Powiatowego Lekarza Weterynarii w Nysie działalnością Inspektoratu kieruje osoba do tego upoważniona.

Zgodnie z zarządzeniem Nr 6/2023 z dnia 01 czerwca 2023r. w sprawie ustalenia regulaminu organizacyjnego Powiatowego Inspektoratu Weterynarii w Nysie od dnia 01 czerwca 2023 r. w skład Inspektoratu wchodzi:

1. Zespół ds. zdrowia i ochrony zwierząt;
2. Zespół ds. bezpieczeństwa żywności;
3. Zespół ds. pasz i utylizacji;
4. Zespół ds. finansowo-księgowych;
5. Zespół ds. administracyjnych;
6. Samodzielne stanowisko ds. obsługi prawnej;
7. Pracownie badania mięsa na obecność włośni.

I. Realizacja zadań w zakresie zwalczania zakaźnych chorób zwierzęcych.

Badania kontrolne występowania zakażeń zwierząt prowadzono celem wykrycia następujących chorób zakaźnych:

- 1) **gruźlicy bydła** - akcją zwalczania gruźlicy bydła objęto 1/5 stanu pogłowia bydła w gospodarstwach indywidualnych i wielkotowarowych w wieku powyżej 6 tyg. życia. Badanie bydła z zastosowaniem testu alergicznego przeprowadzono u 1500 szt. bydła w 41 stadach - nie stwierdzono wyników dodatnich.
- 2) **brucelozy bydła** - akcją zwalczania brucelozy bydła objęto 1/5 stanu pogłowia w gospodarstwach indywidualnych i wielkotowarowych w wieku powyżej 2 lat. Badania serologiczne prób krwi wykonano w 26 stadach u 673 szt. bydła – nie stwierdzono wyników dodatnich.
- 3) **gąbczastej encefalopatii bydła** - w analizowanym okresie nie stwierdzono klinicznie ani laboratoryjnie u bydła gąbczastej encefalopatii. Zbadano 28 sztuk bydła. Ponadto w kierunku pasażowalnej encefalopatii gąbczastej owiec (TSE) zbadano 5 sztuk owiec oraz 1 szt. kóz. Uzyskano wyniki ujemne.
- 4) **enzootycznej białaczki bydła** - badania w kierunku białaczki wykonano w gospodarstwach indywidualnych i wielkotowarowych u 673 sztuk bydła w 26 stadach. Badaniom podlegały zwierzęta powyżej 2 lat. Nie stwierdzono dodatnich wyników.
- 5) **wścieklizny** - w związku z podejrzeniem wystąpienia wścieklizny przesłano do badań laboratoryjnych ZHW Opole zwłoki 7 zwierząt w tym: 1 szt. jenot, 3 szt. kot, 1 szt. lis, 2 szt. kuna. Po pogryzieniu ludzi przez psy i koty przeprowadzono 110 dochodzeń epizootycznych w celu wykluczenia wścieklizny u tych zwierząt. Wszystkie wykonane obserwacje zakończone były wynikiem ujemnym.
- 6) **klasycznego pomoru świń u dzików** – przeprowadzono badanie monitoringowe w kierunku klasycznego pomoru świń u dzików prób krwi pobranych od 85 dzików, uzyskano wszystkie wyniki ujemne.
- 7) **afrykańskiego pomoru świń** – zbadano 14 szt. dzików padłych, uzyskując wyniki ujemne. Dodatkowo w związku z wprowadzeniem strefy niebieskiej ASF w 2023 roku na terenie powiatu nyskiego w gminach Skoroszyce, Pakosławice, Łambinowice i części gminy Korfantów, zbadano w Punktach Przetrzymania Tusz odstrzelone dziki w ilości 347 sztuki, uzyskując wyniki ujemne. Badania przeprowadzono w Państwowym Instytucie Weterynarii Państwowym Instytucie Badawczym w Puławach.

- 8) **choroba Aujeszkeygo** - zbadano 816 szt. świń, w 112 stadach. Nie stwierdzono wyników dodatnich.
W/w stada posiadają status stada urzędowo wolnych od wirusa choroby Aujeszkeygo.
- 9) **brucelozy owiec i kóz**, - pobrano 36 prób, w 2 stadach utrzymujących owce i kozy, nie stwierdzono wyników dodatnich.
- 10) **choroby pęcherzykowej świń** – pobrano 10 prób krwi w 10 gospodarstwach do badania w kierunku choroby pęcherzykowej świń - nie stwierdzono wyników dodatnich
- 11) **Pryszczycy** - przeprowadzono badania w Zakładzie Pryszczycy Państwowego Instytutu Weterynaryjnego w Zduńskiej Woli pobrano 10 prób krwi od bydła w 10 gospodarstwach w kierunku pryszczycy - nie stwierdzono wyników dodatnich.
- 12) **klasycznego pomoru świń u świń** - przeprowadzono również badanie 15 prób krwi pobranych w 15 gospodarstwach w kierunku klasycznego pomoru świń u świń – nie stwierdzono wyników dodatnich
- 13) **influenzy u ptaków** - pobrano 110 prób, w 11 stadach w kierunku nisko zjadliwej grypy ptaków (LPAI) u drobiu - nie stwierdzono wyników dodatnich, oraz 120 wymazów w 2 stadach gęsi rzeźnych w kierunku wysoko zjadliwej grypy ptaków (HPAI) - nie stwierdzono wyników dodatnich
- 14) **zakaźne zapalenie nosa i tchawicy/otrętu bydła (IBR/IPV)** – pobrano 14 prób z 2 stad bydła, nie wystąpiły wyniki dodatnie.
- 15) **gorączka Q** – pobrano 14 prób z 1 stado owiec, nie stwierdzono wyników dodatnich.

Porównanie realizacji badań monitorowych w zakresie zwalczania zakaźnych chorób zwierzęcych w poprzednich latach obrazuje poniższa tabela:

Kierunek badania kontrolnego	Rok 2022		Rok 2023		Rok 2024	
	Ilość stad	Ilość badań	Ilość stad	Ilość badań	Ilość stad	Ilość badań
Gruźlica bydła	96	1819	54	653	41	1500
Bruceloza bydła	56	678	26	155	26	673
Gąbczasta encefalopatia bydła (BSE)	24	64	21	55	15	28
Enzootyczna białaczka bydła	56	678	26	155	26	673
Wścieklizna lisów monitoring ★	-	-	-	-	-	-
Klasyczny pomór świń u dzików	-	70	-	88	-	85
Choroba Aujeszkeygo	125	498	112	724	112	816
Bruceloza owiec i kóz	3	38	2	36	2	26
Choroba pęcherzykowata świń	10	10	10	10	10	10
Pryszczycy	10	10	10	10	10	10
Klasyczny pomór świń u świń	15	15	12	15	15	15
Influenza u ptaków	2	25	2	120	13	230
Zakaźne zapalenie nosa i tchawicy/otrętu bydła (IBR/IPV)	2	14	2	14	2	14

Gorączka Q	1	14	2	14	1	14
------------	---	----	---	----	---	----

★ W roku 2023 nie przeprowadzono na terenie województwa opolskiego szczepień lisów przeciwko wściekliznie w związku z czym nie przeprowadzono badań monitoringowych w kierunku przyjęcia szczepionki.

W 2024 r. na terytorium powiatu nyskiego wystąpiła 3 choroby zakaźne zwierząt **podlegająca obowiązkowi zwalczania**: zgnilec amerykański pszczoł w 1 pasiece z terenu gminy Głuchołazy, wysoko zjadliwa grypa ptaków HPAI – 2 ognisko.

W 2024 r. na terytorium powiatu wystąpiły następujące choroby zakaźne zwierząt **podlegające obowiązkowi rejestracji**:

NAZWA CHOROBY	LICZBA OGNISK	LICZBA CHORYCH LUB ZAKAŻONYCH ZWIERZĄT (w sztukach, jeżeli nie wskazano inaczej)	GATUNEK
warroza	1	6 uli	pszczoła miodna
HPAI	2	2	łabędź niemy

1. W ramach akcji profilaktycznej przeciwko wściekliznie zwierząt domowych przeprowadzanej przez lekarzy weterynarii wolnej praktyki w roku 2024 zaszczepiono 10474 psy oraz 458 kotów.

Skontrolowano 42 właścicieli posiadających 46 psów, pod względem ważności szczepienia przeciwko wściekliznie. Kontrole szczepień były przeprowadzane przez inspektorów PIW i lekarzy urzędowych. Wystawiono 11 mandatów dot. braku szczepienia przeciwko wściekliznie ważnego na dzień kontroli.

Zestawienie z ilości zaszczepionych psów i kotów obrazuje poniższa tabela:

ROK	2022	2023	2024
PSY	9535	9506	10474
KOTY	531	420	458

II. Nadzór w zakresie profilaktyki chorób zakaźnych.

Nadzorem objęto:

- 1 schronisko dla bezdomnych zwierząt,
(liczba dokonanych kontroli – 2)
- 9 ferm kurzych towarowych (jaja konsumpcyjne),

- (liczba dokonanych kontroli – 9)
- 2 zakłady reprodukcyjne drobiu (jaja wylęgowe),
(liczba dokonanych kontroli – 2)
- 6 zakłady odchowu drobiu
(liczba dokonanych kontroli – 6)
- 8 gospodarstw, w których prowadzony jest tucz drobiu,
(liczba dokonanych kontroli – 10 kontroli dobrostanu i bioasekuracji oraz kontrole przeprowadzone przez lekarzy weterynarii wyznaczonych do nadzoru nad fermami podczas każdej wysyłki drobiu do ubojni)
- gospodarstwa, w których utrzymywane są zwierzęta tj.: bydło, świnie, drób, owce, norki, lisy, ryby, pszczoły – **322 kontrole:**
(w tym przeprowadzono 165 kontroli spełniania warunków bioasekuracji w gospodarstwach utrzymujących trzodę chlewną)
- nadzór nad wykonaniem i rozliczeniem odstrzałów sanitarnych dzików zgodnie z rozporządzeniem opolskiego wojewody – 379 odstrzelonych dzików na terenie powiatu nyskiego oraz 564 dzików w ramach odstrzału planowego z porozumienia.

Zgodnie art. 16 i 16a ustawy o Inspekcji Weterynaryjnej Powiatowy Lekarz Weterynarii w Nysie w 2024 roku postanowił o wyznaczeniu 3 lekarzy urzędowych w zakresie nadzoru nad środkami spożywczymi pochodzenia zwierzęcego w formie decyzji administracyjnych oraz 14 lekarzy urzędowych w zakresie nadzoru nad zwalczaniem chorób zakaźnych i nadzoru nad obrotem zwierzętami w formie decyzji administracyjnej.

III. Nadzór nad handlem (przywóz zwierząt z UE).

W trakcie 2024 r. objęto nadzorem 73 przesyłek zwierząt, które obejmowały przywóz 38709 sztuk trzody chlewnej. Skontrolowano 8 przesyłek zwierząt.

IV. Nadzór nad handlem (wywóz do UE).

W 2024 r. Powiatowy Lekarz Weterynarii w Nysie nie wysyłał zwierząt w ramach handlu do krajów Unii Europejskiej.

V. Nadzór nad przemieszczaniem zwierząt towarzyszących (UE, kraje trzecie)

W 2024 r. wystawiono 29 świadectw dla zwierząt towarzyszących: dla psów (20), kotów (9) – zwierzęta wyjechały do USA, Wielkiej Brytanii, USA, Tanzanii, Ukrainy, Kambodży, Irlandii, Turcji, Czarnogóry, Białorusi i Islandii.

VI. Nadzór weterynaryjny nad znakowaniem oraz rejestracją zwierząt i gospodarstw oraz zasadami warunkowości /dobrostan

W ramach nadzoru weterynaryjnego nad identyfikacją i rejestracją zwierząt zgodnie z harmonogramem kontroli na miejscu w siedzibach stad bydła, świń, kóz i owiec w roku 2024 przeprowadzono 16 kontroli w zakresie prawidłowego oznakowania zwierząt, terminowości zgłoszeń, posiadania paszportów bydła i prowadzenia ksiąg rejestracji stada bydła, świń, kóz i owiec oraz 11 kontroli warunkowości/dobrostan do których to czynności ustawowo została zobowiązana Inspekcja Weterynaryjna zgodnie z ustawą z dnia 8 lutego 2023 r. o Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 (Dz.U. poz. 412). Nałożono 7 mandatów karnych.

Współpracowano w tym zakresie z Oddziałem Regionalnym ARiMR w Opolu i Biurem Powiatowym ARiMR w Nysie.

VI .Higiena materiału biologicznego

1.Punkty unasienniania zwierząt

Na terenie powiatu Nysa w 2024 roku funkcjonowało 4 podmioty prowadzące działalność polegającą na wykorzystaniu materiału biologicznego poprzez unasiennianie bydła i trzody chlewnej.

Przeprowadzono 4 kontrole, nie stwierdzono nieprawidłowości w realizacji wymogów weterynaryjnych.

2.Punkty kopulacyjne zwierząt

Pod nadzorem Inspekcji Weterynaryjnej w roku 2024 były 2 punkty kopulacyjne ogierów, 2 skontrolowany pod względem wymogów weterynaryjnych.

3. Nadzór nad gospodarstwami akwakultury

W Rejestrze Powiatowego Lekarza Weterynarii zostało zaewidencjonowanych w roku 2024:

- 19 przedsiębiorstw produkcyjnych sektora akwakultury utrzymujące ryby oraz
1 przedsiębiorstwo produkcyjne sektora akwakultury utrzymujące ślimaki, które wymagały zatwierdzenia oraz przedsiębiorstwa produkcyjne sektora akwakultury, które wymagały rejestracji 26 podmiotów:

- 3 łowiska typu „wpuść” – „złów”
- 16 akwakultury, bez zamiaru umieszczania zwierząt na rynku
- 7 przedsiębiorstw podmiotów akwakultury, które umieszczają na rynku zwierzęta akwakultury wyłącznie w celu spożycia przez ludzi.

Łącznie przeprowadzono kontroli 29.

B. Zespół ds. pasz i utylizacji:

Zespół wykonuje zadania inspekcyjne w zakresie nadzoru nad paszami oraz postępowania z ubocznymi produktami pochodzenia zwierzęcego i produktami pochodnymi.

I. Nadzór nad paszami

Nadzór Inspekcji Weterynaryjnej nad paszami normują 2 ustawy prawodawstwa polskiego:

- Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej,
- Ustawa z dnia 22 lipca 2006 r. o paszach

oraz rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady oraz decyzje Komisji w ramach przepisów prawodawstwa UE, które obowiązują we wszystkich Państwach Członkowskich.

Nadzór weterynaryjny w zakresie pasz obejmował:

- wytwarzanie wprowadzanych do obrotu pasz dla zwierząt gospodarskich oraz karm dla zwierząt domowych,
- konfekcjonowanie dodatków paszowych i ich wprowadzanie do obrotu,
- obrót paszami (mieszkami paszowymi i materiałami paszowymi) z magazynowaniem i bez magazynowania,
- wytwarzanie materiałów paszowych w podmiotach pozyskujących materiał paszowy przy produkcji środków spożywczych,
- wytwarzanie mieszanek paszowych w gospodarstwach nieprzeznaczonych do obrotu oraz stosowanie pasz i pasz leczniczych w żywieniu zwierząt,
- nadzór nad przechowywaniem materiałów paszowych,
- nadzór nad transportem pasz,
- nadzór nad produkcją pierwotną materiałów paszowych.

a. Podmioty wytwarzające pasze i karmy wprowadzane do obrotu

Inspekcja w 2024 r. nadzorowała:

- 3 podmioty wytwarzające pasze z przeznaczeniem do obrotu posiadające rejestrację Powiatowego Lekarza Weterynarii w Nysie,
- 1 podmiot wymagający zatwierdzenia z działalnością w zakresie konfekcjonowania dodatków paszowych,
- 7 podmiotów wytwarzających materiały paszowe w ramach produkcji środków spożywczych,
- 1 podmiot wytwarzający karmy dla zwierząt domowych

Przeprowadzono łącznie 19 kontroli (okresowe, sprawdzające i doraźne), w wyniku których stwierdzono uchybienia dokumentacyjne, niezgodności w zakresie kontroli jakości oraz zabezpieczenia obiektów produkcyjnych i magazynowych przed szkodnikami. Realizację wydanych zaleceń potwierdzano w trakcie kontroli sprawdzających.

b. Podmioty zajmujące się obrotem mieszankami i materiałami paszowymi.

W roku 2024 na terenie powiatu nyskiego funkcjonowały 63 podmioty zarejestrowane, zajmujące się obrotem hurtowym i detalicznym pasz z ich przechowywaniem oraz bez przechowywania (obróć „papierowy”). W trakcie roku 10 podmiotów złożyło wnioski o wykreślenie z rejestru PLW w Nysie w związku z zaprzestaniem prowadzenia działalności. Przeprowadzono 61 kontroli okresowych i sprawdzających w 45 podmiotach. W 5 podmiotach stwierdzono niezgodności oraz wydano zalecenia pokontrolne, zobowiązujące podmioty do usunięcia nieprawidłowości. Niezgodności dotyczyły stanu technicznego miejsc przechowywania pasz, zabezpieczenia obiektów przed szkodnikami, dokumentowania procedur HACCP oraz prowadzenia pozostałej dokumentacji. Wszystkie wykryte niezgodności zostały usunięte, co stwierdzono w trakcie kontroli sprawdzających.

c. Podmioty zajmujące się transportem pasz.

Pod nadzorem Powiatowego Lekarza Weterynarii w Nysie w 2024 r. znajdowało się 60 podmiotów transportujących pasze. W roku 2024 zgodnie z analizą ryzyka zaplanowano kontrolę w 22 podmiotach. Wykonano wszystkie zaplanowane kontrole, podczas których nie stwierdzono nieprawidłowości. Na wniosek 3 podmiotów wydano decyzje administracyjne o zakończeniu działalności w zakresie transportu pasz i wykreśleniu z rejestru podmiotów paszowych. Zarejestrowano 2 nowe podmioty w zakresie transportu pasz.

d. Podmioty stosujące pasze oraz wytwarzające pasze do żywienia zwierząt gospodarskich oraz wytwórcy materiałów paszowych w ramach produkcji pierwotnej.

Zgodnie z Rocznym Planem Urzędowej Kontroli Pasz na rok 2024 Powiatowemu Inspektoratowi Weterynarii w Nysie wyznaczono przeprowadzenie kontroli w 1% zarejestrowanych gospodarstw hodowlanych tj. 12 gospodarstw.

W 2024 roku przeprowadzono łącznie 30 kontroli w 19 gospodarstwach hodowlanych w zakresie higieny przygotowania pasz, ich przechowywania oraz stosowania w żywieniu zwierząt gospodarskich zgodnie z wymaganiami rozporządzenia nr 183/2005. Ponadto skontrolowano podmioty w zakresie leczenia zwierząt (zachowanie okresów karencji po leczeniu, prowadzenie i przechowywanie dokumentacji leczenia zwierząt). W 4 gospodarstwach stwierdzono nieprawidłowości w zakresie

przechowywania pasz, stanu sanitarnego i technicznego pomieszczeń magazynowania pasz oraz wyposażenia i zabezpieczenia pomieszczeń inwentarskich przed szkodnikami.

Dodatkowo 12 gospodarstw wytwarzających roślinne materiały paszowe w ramach produkcji pierwotnej skontrolowano w zakresie zachowania karencji przy stosowaniu środków ochrony roślin, warunków magazynowania płodów rolnych, warunków suszenia nasion oraz stosowania nawozów organicznych z dodatkiem mączki mięsno-kostnej. W kontrolowanych gospodarstwach nie stwierdzono niezgodności.

Urzędowe badania laboratoryjne pasz.

W ramach monitoringu krajowego zleconego przez Wojewódzki Inspektorat Weterynarii w Opolu przeprowadzono badania kontrolne pasz. W roku 2024 zrealizowano wyznaczone badania w łącznej ilości 53 prób pasz i wody w kierunkach dotyczących właściwej jakości sanitarnej i handlowej pasz ze szczególnym uwzględnieniem badań na obecność w paszy pałeczek z rodzaju *Salmonella* oraz przetworzonego białka pochodzenia zwierzęcego, poziomu metali ciężkich, obecności dioksyn, pestycydów chloro- i fosforoorganicznych, obecności substancji przeciwbakteryjnych w wodzie i innych niedozwolonych substancji, poziomu substancji pokarmowych oraz nieuzasadnionej obecności GMO w paszach.

Dodatkowo, w ramach badań urzędowych pobrano trzy próby paszy i wody.

W ramach badań monitoringowych i urzędowych stwierdzono:

- zawyżoną zawartość makroelementów w stosunku do wartości deklarowanych przez producentów mieszanek paszowych w dwóch próbach;
- niezgodną z deklaracją producenta zawartość popiołu w jednej próbce mieszanki paszowej uzupełniającej.

W związku z wykrytymi nieprawidłowościami wszczęto postępowania wyjaśniające. W postępowaniach dotyczących zawyżonej zawartości makroelementów stwierdzono, że otrzymane wartości nie przekraczają ustalonych poziomów maksymalnej zawartości dla tych dodatków w paszy. Niezgodna z deklarowaną przez producenta zawartość popiołu stanowiła niezgodność w zakresie jakości handlowej i nie wpływała na bezpieczeństwo wprowadzonej do obrotu paszy.

Tab. Realizacja zadań w zakresie nadzoru weterynaryjnego w sektorze paszowym w 2024 r.

Rodzaj działalności		Liczba podmiotów nadzorowanych, funkcjonujących na przestrzeni całego roku	Liczba podmiotów nadzorowanych wg stanu na 31 grudnia	Liczba wykonanych kontroli (cały rok)	Liczba podmiotów poddanych kontroli (cały rok)	Liczba niezgodności w czasie wykonanych kontroli (cały rok)	Liczba podmiotów, w których w trakcie kontroli wykazanych w kolumnie 5 stwierdzono nieprawidłowości czy niezgodności	Liczba podmiotów, w stosunku do których w wyniku kontroli wykazanych w kolumnie 5 wszczęto postępowanie administracyjne lub karne
		1	2	3	4	5	6	7
Produkcja mieszanek paszowych wprowadzanych do obrotu (wymagająca zatwierdzenia)	ogólna liczba	1	0	0	0	0	0	0
	dla przeżuwaczy	2	0	0	0	0	0	0
	dla zwierząt gospodarskich innych niż przeżuwacze	3	0	0	0	0	0	0
	dla zwierząt domowych	4	0	0	0	0	0	0
Produkcja mieszanek paszowych wprowadzanych do obrotu (wymagająca rejestracji)	ogólna liczba	5	6	4	7	3	4	1
	dla przeżuwaczy	6	2	2	4	2	0	0
	dla zwierząt gospodarskich innych niż przeżuwacze	7	3	1	3	1	4	1
	dla zwierząt domowych	8	1	1	0	0	0	0
Produkcja materiałów paszowych	pozyskanych przy produkcji środków spożywczych (np. młyny, browary)	9	8	7	12	7	2	0
	wytwórcy materiałów paszowych inni niż w wierszu nr 9	10	1258	1256	12	12	0	0
Produkcja dodatków paszowych i premiksów	ogólna liczba	11	1	1	4	1	4	1
	produkcja dodatków paszowych	12	1	1	4	1	4	1
	produkcja premiksów	13	0	0	0	0	0	0
Produkcja pasz (wymagająca zatwierdzenia) niewprowadzanych do obrotu		14	0	0	0	0	0	0
Obrót paszami (działalność wymagająca zatwierdzenia)	hurtowy	15	0	0	0	0	0	0
	detaliczny	16	0	0	0	0	0	0
Obrót paszami (działalność wymagająca zarejestrowania)	hurtowy	17	43	36	47	32	6	4
	detaliczny	18	20	16	14	13	2	1
Wytwarzanie pasz leczniczych	przeznaczonych do obrotu	19	0	0	0	0	0	0
	nieprzeznaczonych do obrotu	20	0	0	0	0	0	0
Dystrybutorzy pasz leczniczych		21	0	0	0	0	0	0
Hodowcy zwierząt gospodarskich - żywienie zwierząt przeznaczonych do produkcji żywności		22	1171	1163	30	19	5	4
Magazynowanie pasz		24	0	0	0	0	0	0
Transport pasz		25	60	57	22	22	0	0
Producenci ekologiczni produkujący pasze na potrzeby własne		26	0	0	0	0	0	0

Nadzór nad ubocznymi produktami pochodzenia zwierzęcego

Nadzór Inspekcji Weterynaryjnej nad ubocznymi produktami pochodzenia zwierzęcego prowadzony jest w oparciu o unormowania rozporządzenia (WE) Nr 1069/2009 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 października 2009 r. oraz rozporządzenia Komisji (UE) Nr 142/2011 z dnia 25 lutego 2011 r.

Nadzorem nad ubocznymi produktami pochodzenia zwierzęcego objęto w 2024 roku następujące podmioty wg ich klasyfikacji:

- a. **hodowle mięsożernych zwierząt futerkowych** – pod nadzorem PLW w Nysie w 2024 r. znajdowały się 2 fermy zwierząt futerkowych wykorzystujących UPPZ w ich żywieniu. Jednakże tylko na jednej z nich utrzymuje się zwierzęta.
Przeprowadzono 2 kontrole w 2 podmiotach. Nie stwierdzono niezgodności.
- c. **podmioty zajmujące się transportem ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego kat. 3** - wykonano 1 kontrolę dotyczącą spełnienia wymogów transportowych produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego kat. 3, nie stwierdzono niezgodności. Zarejestrowano 1 nowy podmiot w zakresie transportu uppz kat. 3
- c. **przetwarzanie ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego kat. 3 (1 podmioty zatwierdzone)** – przeprowadzono dwie kontrole okresowe w podmiocie prowadzącym działalność w zakresie suszenia skorup jaj kurzych, stwierdzono jedną niezgodność dokumentacyjną, której usunięcie potwierdzono w trakcie kontroli sprawdzającej.
- d. **2 rzeźnie zwierząt gospodarskich w zakresie pozyskiwania i postępowania z ubocznymi produktami pochodzenia zwierzęcego** - przeprowadzono łącznie 4 kontrole. Nie stwierdzono niezgodności.
- e. **gospodarstwa hodowlane w zakresie postępowania z ubocznymi produktami pochodzenia zwierzęcego kat. 2** (zwierzęta padłe, obornik, pomiot kurzy) - przeprowadzono łącznie 12 kontroli w 11 gospodarstwach. W 1 gospodarstwie wykazano nieprawidłowości dokumentacyjne dotyczące wypełniania dokumentów handlowych towarzyszących przesyłkom uppz oraz prowadzenia rejestrów padłych sztuk. Wydano zalecenia pokontrolne, których wykonanie zostało sprawdzone podczas kontroli sprawdzającej;

Tab. Realizacja zadań w zakresie nadzoru weterynaryjnego w sektorze utylizacyjnym w 2024 r.

Rodzaj działalności		Liczba podmiotów nadzorowanych, funkcjonujących na przestrzeni całego roku	Liczba podmiotów nadzorowanych wg stanu na 31 grudnia	Liczba wykonanych kontroli (cały rok)	Liczba podmiotów poddanych kontroli (cały rok)	Liczba niezgodności stwierdzonych w czasie wykonanych kontroli (cały rok)	Liczba podmiotów, w których w trakcie kontroli wykazanych w kolumnie 5 stwierdzono nieprawidłowości czy niezgodności	Liczba podmiotów, w stosunku do których w wyniku kontroli wykazanych w kolumnie 5 wszczęto postępowanie administracyjne lub karno
		1	2	3	4	5	6	7
Przetwarzanie ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego	kategorii 1	1	0	0	0	0	0	0
	kategorii 2	2	0	0	0	0	0	0
	kategorii 3	3	1	1	3	1	1	0
Spalarnie i współspalarnie	ogólna liczba	4	0	0	0	0	0	0
	kategoria 1	5	0	0	0	0	0	0
	kategoria 2	6	0	0	0	0	0	0
	kategoria 3	7	0	0	0	0	0	0
Zakłady prowadzące czynności pośrednie oraz składowanie ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego ¹	kategoria 1	8	0	0	0	0	0	0
	kategoria 2	9	0	0	0	0	0	0
	kategoria 3	10	0	0	0	0	0	0
Składowanie produktów pochodnych	kategorii 1	11	0	0	0	0	0	0
	kategorii 2	12	0	0	0	0	0	0
	kategorii 3	13	0	0	0	0	0	0
Transport ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego	ogólna liczba	14	2	2	1	1	0	0
	kategorii 1	15	0	0	0	0	0	0
	kategorii 2	16	0	0	0	0	0	0
	kategorii 3	17	2	2	1	1	0	0
Szczególne cele paszowe (art. 18 rozp. 1069/2009)	stosowanie kategorii 1	18	0	0	0	0	0	0
	stosowanie kategorii 2	19	1	1	1	1	0	0
	stosowanie kategorii 3	20	1	1	1	1	0	0
Produkcja karmy dla zwierząt domowych (art. 24 ust. 1 lit. e rozp. 1069/2009)		21	1	1	1	1	1	1
Zakłady prowadzące działalność techniczną na ubocznych produktach pochodzenia zwierzęcego i produktach pochodnych do celów poza łańcuchem paszowym		22	2	2	1	1	0	0
Kompostownie i wytwórnie biogazu		23	0	0	0	0	0	0
Podmioty stosujące polepszacze gleby i nawozy organiczne		24	0	0	0	0	0	0
Grzebowiska		25	0	0	0	0	0	0
Pośrednicy w handlu nie posiadający magazynów		26	0	0	0	0	0	0
Inne podmioty zarejestrowane		27	12	12	16	13	1	0

W podmiotach sektora paszowego i utylizacyjnego przeprowadzono w 2024 roku łącznie 172 kontrole, w tym 148 kontroli w sektorze paszowym i 24 kontrole w sektorze utylizacyjnym.

1. Nadzór nad zakładami produkującymi środki spożywcze pochodzenia zwierzęcego

Powiatowy Lekarz Weterynarii w Nysie sprawuje nadzór nad zakładami zatwierdzonymi i zarejestrowanymi, w 2024 r. było ich łącznie 278.

a. Na terenie powiatu nyskiego w 2024 r. funkcjonowało 11 zakładów zatwierdzonych, czyli z uprawnieniami na rynek Państw Unii Europejskiej:

- 1 zakład uboju trzody chlewnej zlokalizowany w Kamienniku, w którym mieści się również Terenowa Pracownia Diagnostyki Włóśni, posiadająca aktualną akredytację PCA (Polskiego Centrum Akredytacji) w tym zakresie;
- 1 zakład zintegrowany zlokalizowany w Konradowej, zajmujący się ubojem, rozbiorem i przetwórstwo trzody chlewnej, w którym również działa Terenowa Pracownia Diagnostyki Włóśni, posiadająca aktualną akredytację PCA w tym zakresie;
- 1 zakład zajmujący się rozbiorem i przetwórstwem mięsa wieprzowego i wołowego, zlokalizowany w Skoroszycach;
- 6 pakowni jaj kurzych konsumpcyjnych, zlokalizowanych w miejscowościach Koperniki, Włostowa, Bielice, Meszno, Jarnołtów oraz Wierzbno;
- 1 zakład produkcji płynnej masy jajowej w Wierzbnie;
- 1 zakład przetwórstwa jaj we Włostowej.

a. Na terenie powiatu nyskiego w 2024 r. funkcjonowało 267 zakładów zarejestrowanych, których działalność jest ograniczona terytorialnie, zakres ograniczenia wynika z przynależności do danej kategorii zakładu:

- 6 zakładów zakwalifikowanych do działalności malej, lokalnej i ograniczonej (MLO);
- 145 podmiotów sprzedaży bezpośredniej (SB) produktów pszczelich nieprzetworzonych;
- 5 podmiotów sprzedaży bezpośredniej (SB) jaj konsumpcyjnych kurzych;
- 2 podmioty sprzedaży bezpośredniej (SB) zwierząt łownych;
- 3 podmiotów sprzedaży bezpośredniej (SB) produktów rybołówstwa;
- 12 punktów skupu dziczyzny;
- 6 kół łowieckich;

- **11 ferm jaj konsumpcyjnych**, z czego 10 jaj kurzych i 1 jaj przepiórczych;
- **2 podmioty zajmujące się obrotem lub pośrednictwem w obrocie produktami pochodzenia zwierzęcego**;
- **6 podmiotów prowadzące transport produktów pochodzenia zwierzęcego**;
- **58 gospodarstw produkujących mleko wprowadzane do obrotu**;
- **8 podmiotów rolniczego handlu detalicznego**;
- **1 zakład składający produkty pochodzenia zwierzęcego bez warunków temperaturowych**;
- **2 zakłady konfekcjonujące i przetwarzające miód oraz produkty pszczele**.

Reasumując, w ciągu 2024 r. zespół ds. bezpieczeństwa żywności przeprowadził **222 kontrole**, z czego **203 wynikało z planu kontroli na ten rok**, natomiast **19 miało charakter doraźny** i dotyczyło m.in. działań po wrześniowej powodzi. W ramach pracy tego zespołu wydano **36 decyzji administracyjnych** oraz **6 zaświadczeń**. **13 decyzji** dotyczyło **wykreślenia z rejestru**, w związku z zakończeniem prowadzenia działalności, natomiast **12** było w sprawie **wpisu do rejestru**. Ponadto wydano **2 decyzje zakazujące wprowadzenia mleka surowego do obrotu**, w związku z niespełnieniem kryteriów oraz **3 decyzje nakładające karę grzywny**.

2. Badanie zwierząt rzeźnych i mięsa

Zgodnie z art. 16 ust. 1 ustawy o Inspekcji Weterynaryjnej, Powiatowy Lekarz Weterynarii w Nysie w 2024 r. **wyzaczył 3 urzędowych lekarzy weterynarii**, którym powierzono **nadzór nad ubojem oraz badanie zwierząt rzeźnych i mięsa w 2 obwodach rzeźnianych**. Ponadto 2 z tych lekarzy zajmowało się również **badaniem zwierząt rzeźnych i mięsa przeznaczonego na użytek własny w 32 obwodach terenowych**. W jednym z badań mięsa dzików na obecność larw włośnia krętego, uzyskano niejednoznaczne wyniki, w związku z czym **5 tusz dzików przeznaczono do utylizacji**.

Ilość badań przeprowadzonych w 2024 r. przedstawia się następująco:

- **Świnie ubite w rzeźni** w celu wprowadzenia na rynek – **6369 sztuk**, które poddano:
 - Badaniu przedubojowem
 - Badaniu podubojowemu
 - Badaniu mięsa na obecność larw włośnia krętego
- **Dziki przeznaczone do sprzedaży bezpośredniej** – **244 sztuki**, których mięso przebadano na obecność larw włośnia krętego.
- **Świnie ubite w gospodarstwie**, przeznaczone na **użytek własny** – **95 sztuk**, których mięsa przebadano na obecność larw włośnia krętego, a dodatkowo **13 z nich**

przebadano przedubojowo, ponieważ gospodarstwo znajdowało się w strefie niebieskiej (obszar objęty ograniczeniami I) w związku z wystąpieniem ogniska ASF.

- **Dziki** przeznaczone na **użytek własny** – **652 sztuki**, których mięso przebadano na obecność larw włośnia krętego.

Poniższa tabela ilustruje ilość przeprowadzonych badań zwierząt w powiecie nyskim w latach 2022-2024

zwierzęta	rok 2022			rok 2023			rok 2024		
	świnie	bydło	dziki	świnie	bydło	dziki	świnie	bydło	dziki
obwód rzeźniany	7816	-	-	6758	-	-	6369	-	-
obwód terenowy	103	-	756	74	-	677	95	-	652
sprzedaż bezpośrednia	-	-	65	-	-	129	-	-	244

3. Krajowy program badań obecności substancji niedozwolonych oraz pozostałości chemicznych, biologicznych i produktów leczniczych u zwierząt i w żywności pochodzenia zwierzęcego

W ramach monitoringu obecności substancji niedozwolonych oraz pozostałości chemicznych, biologicznych i produktów leczniczych u zwierząt i w żywności pochodzenia zwierzęcego **pobrano 45 prób. Wszystkie uzyskały wyniki zgodne z obowiązującymi przepisami. 36 z nich pobrano zgodnie z planem na 2024 r., natomiast 9 pobrano dodatkowo i stanowiły je ryby ze stawów objętych wrześnią powodzią. Zostały one przebadane na obecność:**

- **metali ciężkich - kadm, arsen, ołów, rtęć**
- **pestycydów**
- **dioksyn, furanów, polichlorowanych bifenyli (PCB) i związków perfluorowanych**

Ponadto ryby ze stawów objętych powodzią zostały poddane **badaniu ichtiopatologicznemu oraz mikrobiologicznemu**, których wyniki potwierdziły, że **nie ma przeciwwskazań do spożycia przez ludzi.**

Inspektorzy weterynaryjni pobierają próby monitoringowe, a następnie są one przekazywane do zakładów higieny weterynaryjnej, które znajdują się na terenie całego kraju. Każdy z tych zakładów specjalizuje się w wykonywaniu poszczególnych rodzajów badań.

W poniższej tabeli przedstawiono rodzaj materiału pobranego do badania, ilość pobranych prób oraz kierunek wykonanych badań.

	Świnia - mięśnie, nerki, wątroba	Bydło - mleko	Pszczoła – miód	Ryby – mięśnie	Kura nieśna - jaja	Brojler – woda pojenia
Grupa A – sub. zakazane lub sub. farmakologicznie czynne niedopuszczalne do stosowania u zwierząt	1	1	1	5	2	1
Grupa B – sub. farmakologicznie czynne dopuszczone do stosowania u zwierząt	3	2	1	2	2	-
Metale toksyczne – kadm, arsen, rtęć, ołów	-	-	1	3	-	-
Promieniotwórcze izotopy cezu	1	1	-	4	3	-
Dioksyny i dioksynopodobne polichlorowane bifenyle oraz związki perfluorowane	-	-	-	4	-	-
Pestycydy	-	-	-	3	2	-

4. Badania urzędowe

W celu weryfikacji badań właścicielskich wykonano **27 badań urzędowych**, które można podzielić na dwie grupy – **badania środowiskowe** (higiena procesu) oraz **badania produktów** w celu potwierdzenia **spełnienia kryteriów mikrobiologicznych** (kryterium bezpieczeństwa żywności). Próby pobierane są przez inspektorów weterynaryjnych, którzy następnie transportują je do **akredytowanego laboratorium w Zakładzie Higieny Weterynaryjnej w Opolu**. Częstotliwość pobierania prób w danym zakładzie zależy m.in. od tego czy w poprzednich latach zdarzały się tam wyniki nieprawidłowe, wielkości produkcji i rodzaju asortymentu. Poniższa tabela przedstawia ilość oraz rodzaje przeprowadzonych badań w 2024 r. w powiecie nyskim.

Badania środowiskowe (higiena procesu)		
rodzaj próbki	kierunek badania	ilość badań
wycinki z półtuszy wieprzowych w rzeźni	ogólna liczba drobnoustrojów i liczba Enterobacteriaceae	2 badania, po 5 wycinków w każdym
wymazy z półtuszy wieprzowych w rzeźni	obecność Salmonelli spp. na badanej powierzchni	2 badania, po 5 wymazów w każdym
wymazy z powierzchni i sprzętu	ogólna liczba drobnoustrojów i liczba Enterobacteriaceae	4 badania, łącznie pobrano 35 wymazów
	obecność Listerii monocytogenes	4 badania, po 5 wymazów w każdym
	obecność Salmonelli spp. na badanej powierzchni	3 badania, łącznie pobrano 28 wymazów
Wymazy z rąk pracowników	obecność Salmonelli spp. na badanej powierzchni	2 badania, po 20 wymazów w każdym

Kryterium bezpieczeństwa żywności		
rodzaj próbki	kierunek badania	ilość badań
wędzonki	obecność Listerii monocytogenes w 25 g	3 badania, po 5 próbek w każdym
kiełbasy	obecność Listerii monocytogenes w 25 g	6 badań, po 5 próbek w każdym
kiełbasa biała surowa	liczba beta-glukuronidazo+ Escherichia coli	1 badanie, 5 próbek
	obecność Salmonella spp. w 10 g	1 badanie, 5 próbek
mięso mielone garmazeryjne	obecność Listerii monocytogenes w 25 g	1 badanie, 5 próbek
pasteryzowana masa jajowa	obecność Salmonella spp. w 25 ml	1 badanie, 5 próbek
	liczba Enterobacteriaceae	1 badanie, 5 próbek

5. Badanie mięsa na obecność włośni

W powiecie nyskim działają dwie Terenowe Pracownie Diagnostyki Włośni (TPDW), które posiadają akredytację Polskiego Centrum Akredytacji (PCA), do wykonywania tego badania metodą wytrawiania próby zbiorczej, wspomaganą mieszadłem magnetycznym. Pracownie zlokalizowane są na terenie zakładów zajmujących się ubojem świń, jedna w Konradowej, a druga w Kamienniku. W obu przypadkach badania tam wykonywane dotyczą mięsa wieprzowego wprowadzanego do obrotu, dodatkowo w Kamienniku badane jest również mięso dzików przeznaczonych do sprzedaży bezpośrednio.

Mięso przeznaczone na użytek własny można przebadać na obecność larw włośnia krętego w dwóch prywatnych gabinetach weterynaryjnych w **Łambinowicach i Otmuchowie**, gdzie mieszczą się **nieakredytowane TPDW**.

Do realizacji zadań związanych z TPDW wyznaczono **3 urzędowych lekarzy weterynarii** oraz **powiatowego pełnomocnika ds. TPDW**, który jest również inspektorem weterynaryjnym ds. bezpieczeństwa żywności. Aby zapewnić odpowiedni poziom wiarygodności przeprowadzanych badań, corocznie każdy z wyznaczonych urzędowych lekarzy weterynarii bierze udział w **badaniach biegłości organizowanych przez Państwowy Instytut Weterynarii w Puławach** oraz w **badaniach porównawczych**, za które odpowiada **Zakład Higieny Weterynaryjnej w Opolu**. Polegają one na tym, że każdy lekarz weterynarii otrzymuje do przebadania próbki mięsa, do których dodano określoną liczbę larw włośni, a po przeprowadzonym badaniu zgłasza jego organizatorowi ile larw stwierdził w próbce.

Ponadto obie TPDW, które posiadają akredytację PCA biorą udział w audytach odbywających się cyklicznie co 4 lata

Współpraca pomiędzy Inspekcjami układała się pomyślnie o czym świadczy fakt, iż produkowana żywność pochodzenia zwierzęcego na terenie powiatu Nysa jest bezpieczna dla konsumenta.

W 2024 roku w dalszym ciągu realizowano na polecenie Głównego Lekarza Weterynarii Program „Zero tolerancji” zintensyfikowano nadzór nad rzeźniami, zakładami przetwórczymi, obrotem zwierzętami, transportem zwierząt i środkami spożywczymi pochodzenia zwierzęcego oraz prowadzono działania w celu stwierdzenia nielegalnej działalności. Sporządzano comiesięczne raporty z kontroli w zakresie działalności legalnej i nielegalnej.

Podsumowując ww. szczegółową informację Powiatowy Lekarz Weterynarii w Nysie oświadcza, że wszystkie zadania nałożone przez Głównego Lekarza Weterynarii i Opolskiego Wojewódzkiego Lekarza Weterynarii oraz zadania własne zostały przez Powiatowy Inspektorat Weterynarii w 2024 roku w pełni zrealizowane.

Z up. Powiatowego Lekarza Weterynarii
w Nysie
M. Stępień
lek. wet. *Miódzława Stępień*
STARSZY INSPEKTOR WETERYNARYJNY
ds. zwalczania chorób zakaźnych zwierząt

